

AARETS BEDSTE BOGARBEJDE

DE TYVE UDVALGTE BØGER

Vi offentliggør her for første gang den danske udvælgelse af „aarets bedste bogarbejde“ og bringer listen over de 20 udvalgte bøger samt komiteens udtalelser hertil.

Den med interesse imødesete bedømmelse af aaret 1933's bogproduktion med udvælgelsen af „de 20 bedste bøger“ er nu foretaget. Den komité, som blev nedsat paa initiativ af „Forening for Boghaandværk“, har nu endt sit arbejde med at gennemgaa de mange bøger, som forlagene havde indsendt og resultatet er blevet, at 20 bøger er kendt værdige til at rykke op i æresklassen under fællestitlen: „Aarets bedste bogarbejde“.

Man har ikke holdt sig til nogen bestemt boggruppe og de bibliofile luksustryk er kun repræsenteret med et enkelt eksempel. Man finder imidlertid i rækken et par arkitekturbøger side om side med en haandbog og et generalstabskort, der er et par kunstbøger i billige udgaver, kun en enkelt roman med kulørt omslag, et par børnebøger samt en lærebog — som man ser et meget alsidigt udvalg.

Saaledes er altsaa det danske „landshold“ paa bogens omraade sammensat. Det er første gang, et saadant eksperiment foretages herhjemme, og naar senere paa aaret de tilsvarende udvælgelser foreligger fra England, Tyskland, Sverige og Norge, vil en sammenlignende vurdering blive af stor interesse.

Og saa giver vi ordet til bedømmelsesudvalget:

Bedømmelsesudvalgets Beretning.

Fra ca. 30 forskellige Firmaer o. a. var fremsendt eller indkaldt til Bedømmelse ialt ca. 100 forskellige Bogarbejder af 1933's Produktion; desuden forelaa enkelte udvalgte Bøger, udtaget af Bedømmelsesudvalget, uanset at de ikke var fremsendt.

Disse Bøger er gennemgaaet og bedømt hver for sig med Hensyn til Papir, Sats, Tryk, Indbinding, Pris og almindelig Virkning; Udvalgelsen er sket efter bedste Skøn.

Udvalget er enedes om at udtale, at den danske Bogproduktion kan opvise mange ret tilfredsstillende Arbejder, men forholdsvis sjældent noget,

der hæver sig over det pæne eller jævnt almindelige.

Bedømmelsesudvalget fremhæver Papirvalget som en Svaghed. Der er Tendens til at anvende løst, meget svært Papir, der gør Bogen tyk og giver den et oppustet Præg. Almindelige billige Romanserier, som f. Eks. den tyske Tauchnitz og de alm. kendte engelske og franske, findes sjældent herhjemme. Handlelige, beskedne, og dog veltrykte som de er, maa de anses for forbilledlige i flere Henseender. — Hvad den illustrerede Bog angaar, er vi meget lidt forvante. Det var ønskeligt, om flere gode Kunstnere anvendtes i større Udstrækning og bedre forstod at tilpasse deres Teknik for Reproduktion. Forlagsbindene har gennemgaaet nogen Udvikling i de sidste Aar, skønt der endnu findes for mange spaltede Faareskind med imiteret haandgjort Præg.

Man har ved Bedømmelsen delt Bøgerne i to Grupper:

- 1) Almindelige Bogarbejder, som er i Handelen,
- 2) Privattryk.

I den efterfølgende Fortegnelse over de udtagne Bøger, er disse opført i alfabetisk Orden. Der er ved hvert Bogarbejde anført Grunde for Valget samt nogle kritiske Bemærkninger.

1) *Almindelige Bogarbejder:*

H. C. Andersen, Brevveksling med Edvard og Henriette Collin.

Udgivet af C. Behrend og H. Topsøe-Jensen. Levin & Munksgaards Forlag. Fr. Bagges kgl. Hofbogtrykkeri. F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Godt sat og trykt Bog. Smukt tilrettelagt. Velvalgt Papir.

Artes II. Redaktør Vilh. Wanscher.

P. Haase & Søns Forlag. H. H. Thieles Bogtrykkeri. Petersen & Petersens Bogbinderi. Middelboes Reproduktionsanstalt. De forenede Papirfabrikker.

Smukt opsat Værk i lidt ældre Manér. Vellykket Forlagsbind. Papir smukt.

S. Danneskjold-Samsøe: Karl Isakson. Serie: „Vor Tids Kunst“. Redaktør Kai Borchsenius.

Rasmus Navers Forlag. Langkjærs Bogtrykkeri. Middelboes Reproduktionsanstalt.

Et vel opsat, godt trykt, billigt Billedværk.

Danske Herregaardshaver, Hefte 5, „Egeskov“ ved Vilh. Lorentzen.

Udgiver: „Det kgl. danske Haveselskab“. Udgivelsen tilrettelagt af Georg Georgsen. Egmont H. Petersens kgl. Hofbogtrykkeri. De forenede Papirfabrikker.

Et vel gennemført Arbejde.

C. Elling og Viggo Sten Møller: Holmens Bygningshistorie 1680—1930.

Udgivet af „Selskabet til Udgivelse af danske Mindesmærker“. I Kommission hos Henrik Koppels Forlag. Langkjærs Bogtrykkeri. B. Beuchels Bogbinderi. F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Velordnet historisk Værk med Noter og Opmaalingsvedhæng. Godt Satsbillede. Papir ikke bedst egnet til Billedtryk. Tiltalende at Bogen leveres færdig indbunden og beskaaren. (Titelblad dateret 1932, men Bogen færdigtrykt og udsendt Oktober 1933).

Geodætisk Instituts Generalstabskort. Danmark i 1:100,000. I: Det nordlige Jylland.

Kortene trykt i Instituttets egen litografiske Anstalt. Navnefortegnelsen hos Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S. Kgl. Hof-Bogbinder Carl Petersens Enke.

Klart og vellykket grafisk Arbejde. God Indbinding med praktisk afrundede Hjørner.

Maxim Gorki: Min Barndom.

Henrik Koppels Forlag i Samarbejde med Forening for Boghaandværk. Fr. Bagges kgl. Hofbogtrykkeri.

Et smukt Eksempel paa en billig Roman. Godt Satsbillede og Tryk. Behageligt Papir. Et Eksempel til Efterfølgelse.

Digte af N. F. S. Grundtvig i Udvalg ved Carl S. Petersen.

Tegninger af Joakim Skovgaard. Udgivet af Foreningen „Fremtiden“. H. H. Thieles Bogtrykkeri. F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Et smukt Arbejde i ældre Manér. Sikker Opsætning. Gode Reproduktioner efter vanskelige Tegninger.

Haandbog for Bygningsindustrien. Redaktør: Arkitekt Henry Frænkel.

I Kommission hos Nyt nordisk Forlag (Arnold Busck). Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S. Marius Andersens Bogbinderi.

Et blandet Haandbogs- og Annoncestof ordnet paa en tiltalende, overskuelig Maade. Behagelig Indbinding. De praktiske Mærkestrimler bør udføres mere holdbare.

Inger Kehlet: Illustreret Legebog.

Frederik E. Pedersens Forlag. A/S Oscar Fraenckel & Co.

En ret godt ordnet Bog. De smaa indsatte Tegninger er af god Virkning. Bindet grafisk heldigt, men langt fra tilstrækkelig stærkt, hverken i Materiale eller Udførelse.

Bernhard Kellermann: Byen Anatol.

Martins Forlag. Martins Forlagstrykkeri. Omslagstegning af Poul Sæbye.

Nogenlunde godt Eksempel paa en almindelig Romanudgave.

Mammut Bogen af Hans Kyrre og Johannes V. Jensen.

Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag. Tegninger af Sikker Hansen. Winther & Winthers litografiske Trykkerier.

Billedbog af kraftig, fantasifuld, men noget urolig Virkning.

J. Nielsen: Rationel Mekanik.

Jul. Gjellerups Forlag. Det Hoffenbergske Etabl. Edv. Henrichsens Bogbinderi.

En klart opsat Lærebog i en udmærket beskeden og stærk Indbinding. Godt Papirvalg. Afsnitsbetegnelserne burde fremtræde tydeligere; formentlig var „Udrykning“ at foretrække for „Indrykning“.

Onkel Færdelsignal.

Tegninger af Ungermann. Vers af Harald H. Lund. Wilhelm Hansens Etablissement.

Livlig, fantasifuld og billig Børne-Billedbog. Bindet har stærk Tilbøjelighed til at krumme sig.

Th. Oppermann: Ludvig Brandstrup.

Det københavnske Forlag. Det Berlingske Bogtrykkeri. Middelboes Reproduktionsanstalt. Fotografier af Hof-fotograf L. Albert.

En smukt gennemarbejdet Bog, med udmærkede Clicheer og godt Tryk. Titelbladet anfører Aarstallet 1932, men Bogen er udkommet 1933.

Platons Skrifter.

Udgivet af Carsten Høeg og Hans Ræder. C. A. Reitzels Forlag. Fr. Bagges kgl. Hofbogtrykkeri.

Et pænt trykt videnskabeligt Arbejde. Papirvalget ikke det bedste. Omslagets Karakter harmonerer heldigt med Bogens Indhold.

Rasmus Rask, udgivet af Louis Hjelmslev (Bind II). Levin & Munksgaards Forlag. Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S. F. Hendriksens Reproduktions-Atelier.

Et godt trykt videnskabeligt Arbejde, passende Papirvalg. En smukt formet Bog med værdig historisk Tone, som harmonerer med Indholdet.

Steen Eiler Rasmussen: Britisk Brugskunst.

Udgivet af „Det danske Kunstindustrimuseum“. Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S. F. Hendriksens Reproduktions-Atelier. De forenede Papirfabriker. Fotografier hovedsagelig fra Firma Jonals Co.

Velordnet Billedværk. Klart og godt Tryk paa velegnet Papir. Satsbilleder (Helside) vellykket. Tiltalende stift Omslag.

Fr. Weilbach: Charlottenborg.

Udgivet af „Kunstakademiet“. I Kommission hos „Nyt nordisk Forlag“ (Arnold Busck). Nordlundes Bogtrykkeri. Ætsninger fra F. Hendriksens Reproduktions-Atelier. Lystryk fra Pacht & Crones Eftf. Fotografier: Vagn Guldbrandsen. Petersen & Petersens Bogbinderi.

Et Bogværk, som vækker Interesse gennem det Arbejde, der er lagt i hele den typografiske Opsætning. Satsbilledet af og til for uroligt. Smukt Omslag og Titelblad. Noget sværet Billedtryk.

2) *Privattryk:*

St. St. Blicher: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog.

Udgivet af „Selskabet for grafisk Kunst“. Træsnit af Poul Christensen. Det Berlingske Bogtrykkeri.

En holdningsfuld og smuk Bog. Godt Papir. Træsnit kraftige, i god bogmæssig Karakter.

København, i Februar 1934.

Frits Johansen. Aage Marcus.

Viggo Sten Møller. Sigurd Swane.

★

Fra Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag er der blevet udtalt Ønske om, at man undlod at drage Forlagets Bøger med ind under Udvælgelsen af „Aarets bedste Bogarbejde“. Hertil maa bemærkes, at Komitéen til Udvælgelse er suverænt stillet, og en lignende uafhængig Stilling er indrømmet de paagældende Juryer i andre Lande. Da det paa Grund af Sygdom ikke har været muligt at føre en Forhandling med Forlaget inden dette Nr. af Bogvennen skulde i Trykken, vil jeg udtale det Haab, at man inden næste Udvælgelse opnaar Forstaaelse med Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag.

7. Marts 1934.

Erik Zahle.